

4. ÚKOL

Den, kdy Ježíš plakal

Texty

Jan 11; *Touha věků*, s. 334-341

Verš k zapamatování

„Berte na sebe břemena jedni druhých.“ (Galatským 6,2)

Cíle

Děti by měly:

poznat, že spolu vzájemně sdílíme své radosti a bolesti;

pocítit smutek nad bolestí či ztrátou, kterou prožívají druzí;

reagovat na to hledáním způsobů, jak dát druhým najevo svůj zájem.

Hlavní myšlenka

Bůh chce, aby mi záleželo na druhých.

Téma na tento měsíc

Jednáme spolu vzájemně tak, jak Bůh jedná s námi.

Stručné shrnutí tohoto úkolu

Lazar je nemocný. Jeho sestry Marie a Marta posílají pro Ježíše. Dříve než Ježíš dorazí k nim domů, Lazar zemře a je pohřben. Když Ježíš přijde, je Lazar už čtyři dny v hrobě. Ježíš pláče s rodinou a společně odcházejí k hrobu. Ježíš zavolá: „Lazare, pojď ven!“ Lazar ožije a opět se připojí ke své rodině.

Tento úkol je o společenství.

Než Ježíš opět přijde, budou lidé prožívat zármutek, smrt a zklamání. Jeho děti budou mít mnoho příležitostí ke vzájemným projevům zájmu, účasti a soucitu v dobách ztráty. Bůh chce, aby si členové jeho rodiny otevřeně dávali najevo, že jednomu na druhém záleží, stejně jako to dal najevo i Ježíš, když zemřel Lazar.

Doplňující informace pro učitele

V Palestině bylo vzhledem k podnebí běžné, že se pohřeb konal pokud možno co nejdříve po smrti. Tělo bylo pomazáno těmi nejlepšími kořeními a mastmi. V domě smutku se dodržovaly ustálené zvyky. Dokud bylo tělo v domě, jeho obyvatelé nesměli jíst maso ani pít víno. Nebylo povoleno žádné studium. V domě se nemělo připravovat jídlo a v přítomnosti těla se nemělo jíst. Všechn nábytek se vynesl ven nebo se otočil a truchlící seděli na zemi nebo na nízkých stoličkách. Po týdnů hlubokého smutku následovalo třicet dní mírného smutku. (Viz William Barclay, *The Gospel of John*, sv. 2 [Fil.: The Westminster Press, 1975], s. 88, 89.)

„Kdyby byl Kristus u lůžka nemocného Lazara, Lazar by nezemřel, protože satan by nad ním neměl žádnou moc. V přítomnosti Dárce života by nad ním smrt nemohla zvítězit. ...[Kristus] dovolil, aby nepřítel uplatnil svoji sílu, potom jej však vyhnal a porazil. Dopustil, aby Lazar podlehl smrti a aby jej zarmoucené sestry viděly v hrobě.“ (*Touha věků*, s. 337)

Výzdoba třídy

Viz úkol č. 1.

SPOLEČENSTVÍ

Přehledný plán

ODDÍL ÚKOLU	ČAS	AKTIVITY	POTŘEBNÉ POMŮCKY
Přivítání	postupně	Pozdrav žáky ve dveřích; vyslechni si jejich radosti/starosti	žádné
1 Přípravné aktivity	až 10 min.	A. <i>Narozeninové tradice</i> B. <i>Kruh přátelství</i>	vařené nudle; malý polštářek; drobné pamlsky jako například preclíky nebo kreky; papírové čepice, jaké se nosí na oslavy (volitelné); talíře nebo ubrousky; Bible Bible
* Modlitby a chvály	až 10 min.	společenství zpěvník misie sbírka modlitba	žádné nádoba ve tvaru srdce žádné
2 Biblický úkol	až 20 min.	probírání příběhu	kostýmy z biblických dob; toaletní papír; izolepa; prostěradlo nebo přikrývka, které se přehodí přes stůl, čímž vznikne „hrob“; skládací lůžko nebo kobereček
		verš k zapamatování	dlouhý proužek papíru, fix, gumový míček nebo zmačkaný papír, Bible
		studium Bible	Bible
3 Aplikace úkolu	až 15 min.	A. <i>Nošení břemen</i> B. <i>Žijte podle toho</i>	kameny, cihly nebo knihy, košík nebo krabice, Bible Bible
4 Sdílení se	až 15 min	A. <i>Košík laskavosti</i> B. <i>Plačte a radujte se</i>	košík s knihami, omalovánkami, hrami, aktivitami, Biblemi noviny z poslední doby, papíry, propisovačky nebo tužky

*Modlitby a chvály mohou být do programu zařazeny kdykoliv.

Přivítání

Přivítej žáky ve dveřích. Zeptej se jich, jak se měli v uplynulém týdnu – z čeho mají radost/jaké mají starosti. Dej jim pokyny týkající se přípravné aktivity, kterou jsi zvolil/a.

1. Přípravné aktivity

Vyber si aktivitu, kterou v dané situaci považuješ za nejvhodnější.

A. Narozeninové tradice

Potřebujete:

- vařené nudle
- malý polštářek
- preclíky nebo krekry
- papírové čepice, jaké se nosí na oslavy (volitelné)
- papírové talíře nebo ubrousky
- Bibli

Názorně předved', jak se v různých částech světa slaví narozeniny. Přines si trochu vařených nudlí a dej každému dítěti jednu nudli. Řekni: **V Číně jedí lidé v den svých narozenin vařené nudle, které symbolizují dlouhý život.**

Dej jednomu dítěti malý polštářek a požádej ho, aby si lehlo na podlahu a předstíralo, že spí. Vyzvi ostatní, aby se kolem tohoto dítěte seskupili a „probudili ho“ zpíváním písně „Hodně štěstí, zdraví“. Řekni: **V Mexiku se člověk, který má narozeniny, budí hromadným zpíváním zvláštní narozeninové písně.**

Dej dalšímu dítěti polštářek a požádej ho, aby předstíralo, že spí. Řekni ostatním, aby „ho probudili“ a začali ho krmit pamlsky, například preclíky nebo krekry. Řekni: **Ve Švédsku by vás vaše rodina probudila brzy ráno a nakrmila vás spoustou dortů.**

Rozdej všem dětem papírové čepice a talíře nebo ubrousky. Každému dej několik pamlsků. Řekni: **Ve Spojených státech je zvykem uspořádat oslavu a pozvat na ni své přátele.**

Shrnutí

Zeptej se: **Jak slavíte narozeniny ve vaší rodině?** Dej žákům chvíli času. **Proč se na narozeniny těšíte?** (Dostávám dárky, máme dobré jídlo, dobře se bavíme, hraje hry atd.) **Jaké jsou další mimořádné rodinné příležitosti?** (Výročí svatby rodičů, Vánoce, Velikonoce atd.) **Být součástí rodiny znamená, že spolu sdílíme dobré i zlé časy. Máme rádi mimořádné oslavy, ale někdy se stávají i smutné věci. Co děláme, když se stanou smutné věci?** (Vzájemně si pomáháme a staráme se jeden o druhého.) **Přečtěme si společně Římanům 12,15.** Dej žákům chvíli času. **V dnešním úkolu je jedna rodina smutná, protože někdo zemřel. Patříme do rodiny, s níž sdílíme svůj domov, a jsme také součástí Boží rodiny.**

Někdy, když se stanou smutné věci, potřebují lidé z Boží rodiny pomoc. Naše dnešní hlavní myšlenka nám říká:

BŮH CHCE, ABY MI ZÁLEŽELO NA DRUHÝCH.

Řekněte si ji společně se mnou.

B. Kruh přátelství

Potřebujete:

- Bibli

Posaď děti do malého kroužku. (Velká třída: vytvoř skupiny po šesti až osmi dětech.) Postupujte po kruhu a každý člověk počinaje učitelem uvede něco, co se mu líbí na osobě po jeho pravici. Až jednotlivé děti promluví, učitel by měl přidat další pochvalu, takže každé dítě uslyší dvě povzbuzení. Pokud se některé děti nechtějí této aktivity účastnit, požádej dospělé asistenty, aby buď vyzvali někoho jiného, aby něco uvedl, nebo aby něco uvedli sami, aby tak žádné dítě nezůstalo bez pochvaly.

Shrnutí

Zeptej se: **Jak se cítíte, když o vás někdo říká hezké věci?** (Dobře, jsem šťastný, líbí se mi to atd.) **Jak se cítíte, když o vás někdo říká ošklivé věci?** (Špatně, jsem smutný, nešťastný, zlobím se na toho člověka atd.) **Všichni jsme součástí Boží rodiny a Bůh chce, abychom se o sebe vzájemně starali. Jeden ze způsobů, jak to děláme, je ten, že lidem říkáme laskavá slova. Další možností je dávat jim najevo, že nám na nich záleží, když se stanou zlé věci. V dnešním příběhu umírá někdo z rodiny, a ostatní jsou smutní. Přečtěme si společně Římanům 12,15, abychom zjistili, co by Ježíš chtěl, abychom v takovém případě dělali. Dej žákům chvíli času. Jak se to dělá? Tím, co děláme a říkáme, dáváme lidem najevo, že nám na nich záleží. Naše dnešní hlavní myšlenka zní:**

BŮH CHCE, ABY MI ZÁLEŽELO NA DRUHÝCH.

Řekněte si ji společně se mnou.

* Modlitby a chvály

Společenství

Povyprávěj o tom, co děti potěšilo a co je zarmoutilo, o jejich radostech a starostech, které ti svěřily při svém příchodu (je-li to vhodné). Zopakujte si verš k zapamatování a dej žákům čas na sdílení zkušeností, které získali při studiu úkolu na minulý týden. Zvláště vřele přivítej hosty a představ každého z nich jménem. Připomeň narozeniny či mimořádné události.

Misie

Pomoz dětem rozpoznat v tomto příběhu projevy zájmu.

Sbírka

Potřebujete:

- nádobu ve tvaru srdce

Zdůrazni, že druhým dáváme najevo, že nám na nich záleží, když přinášíme své dary, abychom jim pomohli dozvědět se o Bohu.

Modlitba

Vyzkoušejte si popkornovou modlitbu. Vytvořte kruh. Požádej děti, aby zavřely oči a řekly jména lidí, kteří potřebují pomoc. Vyzvi je, aby to dělaly tak, jako by pukal popkorn – aby se ozývaly kdykoli a z kteréhokoli místa v kruhu. Rovněž jim dej možnost, připojit ve stylu pukání popkornu i své osobní prosby. Na závěr může učitel poděkovat Bohu za to, že jsou v našem životě druzí lidé, kterým na nás záleží. Může také Boha poprosit, aby nám pomohl uvědomovat si, že jsou kolem nás i lidé, kteří potřebují naši péči, a požádat ho, aby nám pomohl těmito lidem sloužit.

2. Biblický úkol

Potřebujete:

- kostýmy z biblických dob
- toaletní papír
- izolepu
- prostěradlo nebo přikrývku, které se přehodí přes stůl, čímž vznikne „hrob“
- skládací lůžko nebo kobereček

Probírání příběhu

Postavy: Marie, Marta, Lazar, učedníci, posel, Ježíš

Rekvizity: kostýmy z biblických dob, toaletní papír a izolepa, „hrob“ (prostěradlo nebo přikrývka přehozené přes stůl), skládací lůžko nebo kobereček namísto postele

Scéna: Betanie – město a hrob. Vpředu na jedné straně leží v posteli Lazar a Marie a Marta sedí vedle něj a pláčou; na druhé straně vpředu je „hrob“. Ježíš a několik učedníků se seskupili v určité vzdálenosti od hrobu (u dveří, na druhé straně pokoje).

Kdykoli jsou vyslovena slova *plakat*, *rozplakat*, *plačící* nebo *naříkat* (v jakémkoli tvaru), děti by si měly otřít oči, jako by si stíraly slzy.

Přečti nebo převyprávěj příběh.

[Ukaž na Ježíše a učedníky.] Jednoho dne, když Ježíš se svými učedníky učil a uzdravoval lidi, přiběhl k němu posel z Betanie. *[Posel běží ze třídy k Ježíšovi.]* „Pojď rychle!“ žadoní posel. „Tvůj přítel Lazar je nemocný. Marie a Marta tě potřebují.“

„Přijdu brzy,“ odpoví Ježíš poslovi. *[Posel odchází.]* Ale Ježíš nespěchal. Na místě, kde byl, zůstal ještě dva dny a teprve pak se vydal do Betanie.

[Ukaž na sestry.] Marie a Marta zatím znepokojeně sedí u Lazarovy postele. Tolik by si přály, aby byl Ježíš tady! Ale on nepřichází. A Lazar umírá. Sestry smutně sledují, jak je Lazarovo tělo připravováno k pohřbu. *[Řekni Lazarovi, aby se postavil, aby se celá třída mohla podílet na jeho balení do toaletního papíru. K připevnění kousků papíru používají děti izolepu. Při práci jim vysvětlí, že lidé balili tělo do plátna s vonnými květinami, s kořením a mastmi. Pak celá třída doprovodí tělo do hrobu. Lazar do něj vstoupí a „kámen“ je přivalen na své místo.]*

Marie, Marta a smuteční hosté se vracejí domů. **Naříkají a pláčou [otřete si oči]** pro Lazara další čtyři dny. Konečně přispěchá k Martě posel. „Ježíš už je na cestě,“ oznamuje. Marta utíká Ježíšovi vstříc a nechává Marii se smutečními hosty. Setkává se s Ježíšem těsně za Betanií.

„Kdybys byl zde, nebyl by můj bratr umřel,“ říká. „Ale i tak vím, že začkoli požádáš Boha, Bůh ti dá. Jsi Mesiáš, Syn Boží.“ A s novou nadějí v srdce běží zavolat svou sestru.

„Ježíš je tady,“ sděluje Martě, „a volá tě.“ Marie vyskočí a běží za Ježíšem. Padne mu k nohám a vzlyká: „Pane, kdybys byl zde, nebyl by můj bratr umřel.“ Ježíš pohlédne na tyto dvě **plačící** ženy [otřete si oči]. Chápe, jak těžké je břemeno jejich zármutku; jeho laskavé srdce s nimi natolik soucítí, že se **rozpláče** i on [otřete si oči].

Pak společně odcházejí k hrobu a Ježíš zvolá: „Lazare, pojď ven!“ V hrobu se něco pohne a Lazar vychází ven. Lidé z něj rychle odmotávají pohřební oděv [lidé odstraňují papír]. Ježíš sňal z těchto lidí těžké břemeno zármutku. Všechny slzy, kromě slz radosti, jsou pryč. Stejně jako Ježíš sdílel se svými přáteli jejich břemeno, můžeme i my dávat druhým najevo, že nám na nich záleží, když mají nějakou bolest.

Shrnutí

Zeptej se: **Kolik z vás už někdy bylo navštívit někoho, kdo je velmi nemocný, nebo na pohřbu?** Dej žákům čas na odpovědi. **Připomněl vám dnešní biblický příběh tuto situaci? Jak dal Ježíš Lazarově smutné rodině a jeho přátelům najevo, že mu na nich záleží?** (Přišel je navštívit, plakal s nimi, vzkřísil Lazara z mrtvých.)

Ježíš dal Lazarovi, Marii a Martě najevo, že mu na nich záleží. Chce, abychom se řídili jeho příkladem a starali se o druhé. Jak můžeš dát někomu, kdo je smutný, najevo, že ti na něm záleží? (Mohu ho navštívit, nabídnout mu pomoc, pomodlit se s ním, donést mu květiny, psát mu vzkazy atd.) **Řekněme si společně naši hlavní myšlenku.**

BŮH CHCE, ABY MI ZÁLEŽELO NA DRUHÝCH.

Verš k zapamatování

Potřebujete:

- dlouhý proužek papíru
- fix
- gumový míček nebo kuličku zmačkaného papíru
- Bibli

Přečtěte si nahlas první část verše Galatským 6,2. („**Berte na sebe břemena jedni druhých.**“)

Napiš verš k zapamatování velkými písmeny na jeden dlouhý proužek papíru. Požádej dvě děti, aby tento proužek papíru uchopily tak, aby ho všichni viděli.

Ukazuj na slova, která budou všichni číst.

Vyhod' míček a současně řekni první slovo verše k zapamatování: „Berte.“ Žák, který chytí míček, řekne další slovo: „na“ a pak rychle hodí míček někomu jinému. Ten ho chytí a doplní další slovo. Cílem je projít celý verš a nevynechat při tom žádné slovo. Tento postup opakujte tak dlouho, dokud všichni nebudou verš umět.

Studium Bible

Potřebujete:

- Bible

Řekni: **Bible obsahuje hodně veršů probouzejících naději v lidech, kteří jsou smutní nebo ztrápení. Vyhledejme si některé z těchto veršů ve svých Bibliích. Možná se o některé z nich můžete s někým podělit, a tak ho povzbudit.**

Je-li třeba, pomáhají dětem dospělí asistenti. Všechny děti si vyhledají tentýž verš. (Velká třída: vytvoř několik menších skupin.) Přečtěte si tyto verše nahlas:

Matouš 11,28	Žalm 68,20
1. list Petrův 5,7	Izajáš 41,10
Filipským 4,6.7.19	Zjevení 21,4

Shrnutí

Zeptej se: **Jak se cítíte, když slyšíte povzbudivá slova?** (Probouzí to ve mně naději, je mi lépe, pomáhá mi to atd.) **Jak můžete těmito verši povzbudit druhé? Zapamatujte si naši hlavní myšlenku:**

BŮH CHCE, ABY MI ZÁLEŽELO NA DRUHÝCH.

Řekněte si ji společně se mnou.

3. Aplikace úkolu

A. Nošení břemen

Potřebujete:

- kameny, cihly nebo knihy
- košík nebo krabici
- Bible

Přines si dostatek kamenů, cihel nebo knih a připrav těžké břemeno pro jedno dítě. Košík s několika kameny nebo cihlami postav do rohu místnosti tak, aby ho děti viděly.

Požádej jedno z dětí, aby košík přeneslo k tobě. Pak si povídejte o druzích břemen: bolest, žal, nemoc, ztráta zaměstnání, špatné známky, rozchod s přítelem, nedostatek peněz, domov bez jídla.

Když budete uvádět tato břemena, přidávej do košíku kameny. Požádej děti, aby navrhovaly další břemena, jimž lidé čelí, a přitom přidávaly další kameny.

Až bude košík příliš těžký na to, aby je uneslo dítě, požádej dítě, které ti předtím košík přineslo, aby ho odneslo zpět do rohu. Když dítě své úsilí vzdá nebo řekne, že košík neunes, zeptej se, zda by to dokázal někdo jiný. Pak se žáků zeptej: **Jak bychom mohli našemu kamarádovi pomoci ulehčit jeho břemeno?**

Nechej děti, aby přišly na způsob, jak s pomocí více osob dopravit košík zpátky. Vyzvi děti, aby každé z nich „odneslo“ jedno „břemeno“.

Shrnutí

Přečtěte si společně Galatským 6,2. Zeptej se: **Ačkoli byste mohli druhému člověku pomoci nést těžké břemeno, můžete skutečně nést jeho břemeno bolesti, žalu nebo nemoci? Jak můžete nést některá z břemen, která jste uvedli?** (Můžu s druhým soucítit, můžu se s ním podělit o biblické texty o naději a vzkříšení, můžu se modlit.) **Jak se cítíte, když pomáháte druhým?** Dej dětem čas na rozmyšlenou, pak je vyzvi, aby si společně s tebou řekly hlavní myšlenku.

BŮH CHCE, ABY MI ZÁLEŽELO NA DRUHÝCH.

B. Žijte podle toho

Potřebujete:

- Bibli

Přečti nahlas Koloským 2,2,3 a žalm 68,20 a pak se dětí zeptej, jak by mohly reagovat na následující situace:

1. Otec někoho, koho znáte ze školy, přišel o práci.
2. Vaší nové sousedce se narodilo miminko.
3. Jeden z přátel tvých rodičů podstoupil operaci.
4. Tvému kamarádovi zemřela babička.

Shrnutí

Zeptej se: **Můžeme doopravdy pocítit stejnou bolest a ztrátu, jakou prožívá někdo jiný? Cítí ji Ježíš?** Přečtěte si společně Izajáše 9,3; 1. list Petruš 5,7; žalm 55,23; Matouš 11,28-30 a diskutujte o těchto textech. Pak děti vyzvi, aby si společně s tebou zopakovaly hlavní myšlenku.

BŮH CHCE, ABY MI ZÁLEŽELO NA DRUHÝCH.

4. Sdílení se

A. Košík laskavosti

Potřebujete:

- košík opatřený štítkem „Košík laskavosti“
- knihy, omalovánky, hry, aktivity, které se vloží do „Košíku laskavosti“
- Bible

Přines do třídy košík opatřený štítkem „Košík laskavosti“. Můžeš jej naplnit knihami, omalovánkami, hrami a aktivitami. Bude určený pro kterékoli dítě z vaší třídy sobotní školy, které bude nemocné a nebude moci do sobotní školy přijít. Košík bude donesen tomuto dítěti až domů a vrátí se následující sobotu, jakmile se dítě uzdraví nebo až opět přijde do sobotní školy.

Požádej děti, aby donesly do košíku další materiály, a nechej košík ve třídě sobotní školy, dokud ho někdo nebude potřebovat.

Shrnutí

Přečtěte si společně Matouše 25,34-40. Zeptej se: **Co si podle tvého názoru myslí o našem Košíku laskavosti Ježíš? Vzpomeneš si na nějaké další aktivity, které by pomohly druhým lidem, když jsou nemocní nebo smutní?** Dej žákům čas na rozmyšlenou. Pak si děti společně řeknou hlavní myšlenku.

BŮH CHCE, ABY MI ZÁLEŽELO NA DRUHÝCH.

B. Plačte a radujte se

Potřebujete:

- noviny z poslední doby
- papíry
- propisovačky, tužky

Citát: „Plače s plačícími a raduje se s těmi, kdo se radují.“ (*Touha věků*, s. 339)

Přines do třídy noviny z poslední doby. Přečti nahlas výše uvedený citát. Požádej děti, aby vyhledaly články o lidech, kteří jsou smutní nebo šťastní.

Řekni dětem, aby si vytvořily dvě záhlaví, v jednom bude uvedeno „Radujte se“ a ve druhém „Plačte“. Jména lidí, která děti našly v novinách, napíšou pod jedno z těchto dvou záhlaví. Například někdo, kdo by měl nehodu, by byl smutný („Plačte“) a někdo, kdo by měl svatbu nebo slavil nějaké výročí, by byl šťastný („Radujte se“).

Shrnutí

Zeptej se dětí, co by mohly říct nebo udělat, aby tyto lidi utěšily nebo aby jim poblahopřály. Povzbuď je k tomu, aby v nadcházejícím týdnu vyhledávaly lidi, se kterými by mohly plakat nebo se kterými by se mohly radovat. Je-li to vhodné, řekni dětem, aby si vybraly jednoho člověka z novin a poslaly mu povzbudivý vzkaz. Vyzvi děti, aby si společně s tebou zopakovaly hlavní myšlenku.

BŮH CHCE, ABY MI ZÁLEŽELO NA DRUHÝCH.

Závěr

Na závěr se pomodli za ty, jejichž jména jsou na seznamu, který děti vytvořily, nebo za někoho z vašeho sboru nebo z vaší třídy, kdo je nemocný. Popros Boha, aby dětem pomohl vždycky se starat o druhé.